

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakvéleményei

Gokart pályarajz szerzői jogi védelme

Ügyszám: SZJSZT 31/2006

A rendőrség által feltett kérdések:

1. A fentiek alapján kérem a Tisztelt Elnök Urat, hogy a mellékletben megküldött ügyirat I. példánya alapján hivatalos felhasználás céljából készítsenek szakvéleményt arra vonatkozóan, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján felmerülhet-e bűncselekmény megalapozott gyanúja az ügyben szereplő bármely cég vagy személy vonatkozásában, illetve, hogy
2. a pályarajz esetleges átadása megvalósítja-e a Btk. 329/A. §-ában megfogalmazott bűncselekmény törvényi tényállását.

Az eljáró tanács válasza:

Ad 1. A Szakértő Testület feladat- és hatásköre nem teszi az eljáró tanács számára lehetővé az első kérdés egészében és önállóan történő megválaszolását.

Ennek két oka van: egyrészt a Szakértő Testület a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (továbbiakban: Szjt.) 101. § (1) bekezdése alapján a bíróság és más hatóságok kérésére szerzői jogi jogvitás ügyben felmerülő szakkérdésekben, a (3) bekezdés alapján pedig felkérésre peren kívül a felhasználási jog gyakorlásával kapcsolatos kérdésekben foglalhat állást. Így az eljáró tanácsnak nincs lehetősége arra, hogy egy adott ügyben általánosságban, a Btk. minden egyes tényállásának vizsgálatával adjon véleményt.

Másrészt az sem tartozik a Szakértő Testület kompetenciájába, hogy akár a szerzői jogsértéssel kapcsolatos ügyekben is a bűncselekmény megalapozott gyanújának felmerülésével, fennállásával kapcsolatban foglaljon állást. Ennek megítélése ugyanis olyan, a büntetőeljárás megindítása során felmerülő előzetes kérdés, amelynek megítélése a büntetőeljárást megindító bíróság, ügyészség vagy nyomozó hatóság feladata. A Szakértő Testület a szerzői jogsértéssel kapcsolatos büntető tényálláson belül is csak a szerzői jogi elemeket vizsgálhatja.

Ezért az eljáró tanács az 1. kérdésre – azt kellően leszűkítve – a 2. kérdéssel együtt adja meg válaszát.

Ad 2. A kérdésre adott válasz annak előzetes megítélésétől függ, hogy a kérdéses pályarajz szerzői jogi szempontból védett, önálló, egyéni-eredeti jellegű műnek minősül-e.

A pályarajz az M. Kft. (Megbízó) és a G. Bt. (Vállalkozó) között 2002. október 2-án létrejött tervezői szerződés (Szerződés) alapján készült beruházási programterv egyik fő része, amely jellegzetességei alapján az Szjt-ben az egyes szerzői alkotások között külön is nevesített, az 1. § (1) bekezdés l) pontja szerinti műszaki létesítmény tervének felel meg.

A pályarajz szerzői jogi megítélésének szempontjából nincs jelentősége annak, hogy az jelen formájában kivitelezésre alkalmas-e vagy sem. Amennyiben ugyanis a terv a szerzői jogi védelemhez szükséges egyéniség és eredetiség követelményeinek megfelel (Szjt. 1. § (3) bekezdés), arra a védelem már jelen állapotában is kiterjed.

Az eljáró tanács itt utalni kíván a Szakértő Testület 25/03. számú szakvéleményére is, mely szerint „a tervezés eredménye mintegy fogalmilag szerzői mű, mégpedig általában építészeti alkotás, épületegyüttes, városépítészeti együttes, műszaki létesítmény vagy ipari tervezőművészeti alkotás terve lehet, ha a terv megfelel a szerzői jogi védelem pozitív kritériumainak.”

Az eljáró tanács álláspontja szerint a beruházási programterv részét képező pályarajzolat – a közbenső átkötések és a pályakörnyezet feltüntetésének esetleges hiánya esetén is – önmagában is védett szerzői alkotás. A pálya megtervezése során nem csak egy pályaív kialakítása volt lehetséges (a Megbízó tanúvallomásában maga is elismerte, hogy a terven később változtatásokat eszközöltek), a többféle lehetséges mód közül pedig a tervezők határozták meg a programtervben szereplő végleges változatot. Bár a szakmai biztonsági előírások a pálya tervezését bizonyos mértékben, szükségszerűen valóban determinálták, ezek összességében nem állítottak olyan korlátozást a tervezők elé, amelyek miatt az elkészült pályarajz pusztán egy egyszerű, szellemi alkotótevékenység híján készült teljesítménynek minősülhetne.

A pályarajz kialakítása önálló tervezői döntések sorozatát igényelte, ezért annak egyedisége, eredetisége és ebből következően azon a szerzői jogi védelem fennállása egyértelműen megállapítható.

A mű szerzői jogi védelem alatt állásán kívül elsődlegesen az vizsgálandó, megfelel-e a pályarajz a Szerződés feleihez képest harmadik személynek történő átadása a Btk. 329/A. § szerinti jogsérelem megvalósulásához szükséges szerzői jogi elemnek.

Ezzel kapcsolatosan általánosságban elmondható, hogy a szerzői jogok megsértésére bármilyen szerzői vagyoni jog megsértése alapot adhat. Maga a pályarajz esetleges átadása jelen esetben azonban nem a szerző engedélyéhez kötött felhasználási cselekmény, hanem a műpéldány tulajdonjogával rendelkező tervező(k) vagy Vállalkozó a polgári jog általános

szabályaiból eredő „dologi jogi, a szerzői jogi védelem alá eső dokumentáció-részek műpéldányaira – értsd: eredeti példányaira – vonatkozó rendelkezési jogának gyakorlása” (ld. fent utalt szakvélemény).

A rendelkezésre álló iratok alapján nem lehet kizárni azonban, hogy az átadott pályarajz a későbbiekben szerzői jogi szempontból is minősíthető felhasználás – köztük pl. átdolgozás – alapjául szolgált. Ennek megállapításához azonban arra lenne szükség, hogy az Sz. L. által tervezett második pályarajz is rendelkezésre álljon.

Kiegészítésként teszi hozzá az eljáró tanács, hogy pusztán a csatolt iratanyag alapján nem állapítható meg, milyen, a tervező(k) és a Vállalkozó közötti feltételezhetően fennálló külön megállapodáson alapult a Vállalkozónak a tervpéldány, azon belül a pályarajz feletti rendelkezési joga.

Budapest, 2006. november 15.

dr. Vékás Gusztáv
a tanács elnöke

dr. Gondol Daniella
a tanács előadó tagja

Locsmándi Gábor
a tanács szavazó tagja